

د شرعي هجرت او معاصرې کډوالۍ پرتله معنی او مفهوم، مشابهتونه او توپيرونه

پوهنمل ډاکتر فصیح الله عبدالباقي^۱، ابوبکر مدقق^۲ او شکرالله مخلص^۳

DOI: 10.64104/v10.Issue.17.n5.2025

د څېړنې لنډيز

د "شرعي هجرت" او "معاصرو هجرتونو او کډوالیو" ترمنځ پرتله، له ديني، تاريخي، ټولنيز او حقوقي اړخونو له پلوه يوه ارزښتناکه او مهمه څېړنه ده. دا څېړنه د توصيفي - تحليلي مېتود پر بنسټ تر سره شوې ده، چې د اسلامي او لغوي منابعو په رڼا کې د هجرت معنا او مفهوم بيانوي، تاريخي واقعيتونو ته اشاره کوي، او د معاصرو کډوالیو بېلابېلې بڼې او ډولونه روښانه کوي او ځېنط حقوقي اړخونو ته يې اشاره کوي.

په څېړنه کې د "هجرت" اصطلاح د اسلامي فقهې له مخې داسې تعريف شوې چې د ظلم، فتنې او په دين له آزادانه عمل څخه د مخنيوي په صورت کې، مسلمان له خپل ټاټوبي څخه بل ځای ته انتقالېږي. او "کډوالي" او "مهاجرت" د معاصرو حقوقي اعتبارونو له مخې هغه پروسه ده چې د اقتصادي، ټولنيزو، امنيتي يا طبيعي عواملو له امله له يوه ځای څخه بل ځای ته د انسان د موقتي يا دوامدار انتقال سبب گرځي.

همداراز په ليکنه ورته اصطلاحات لکه "پناه غوښتنه"، "جبري مهاجرت"، "مؤقته" او "دايمي مهاجرتونه" هم د نړيوالو تعريفونو له اړخه تحليل شوي، تر څو د معاصرو کډوالیو ټول اړخونه لا ښه وپېژندل شي، او د شرعي هجرت او معاصرو کډوالیو ترمنځ مفهومي، ارزښتي او حقوقي توپيرونه او مشابهتونه روښانه شي.

دا څېړنه هڅه کوي وښيي چې، که څه هم دا دواړه پديدې په ظاهري توگه سره ورته ښکاري، خو د اهدافو، شرايطو، حقوقي پايلو او انساني حيثيت له پلوه له يو بل څخه جلا او ځانگړي واقعيتونه لري.

کلیدي کلیمې: شرعي هجرت، معاصرې کډوالۍ، مشابهتونه او توپيرونه، مفهوم

^۱ د سلام پوهنتون د شرعياتو د پوهنځۍ استاذ. Fasih.1392@gmail.com

^۲ دسلام پوهنتون د حقوقو او سياسي علومو د پوهنځي استاذ. a.mudaqiq21@gmail.com

^۳ د تفسير او حديث د ماسټرۍ ښوونکی او د پوهنتون د ماسټرۍ بورډ رييس. +93 78 788 4612، skukrullah2@gmail.com